

การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝน ในจังหวัดสงขลา†

ขวัญจิตร สันติประชา¹ และวัลลภ สันติประชา¹

Abstract

Santipracha, Q. and Santipracha W.

Yard Long Bean Yield Trial in Rainy Season in Songkhla

Songklanakarín J.Sci. Technol. 1992, 14(4) : 373-378

Ten varieties of yard long bean ; Selected-PSU, Selected-Chia Tai, R.W.24, Special-Kasetsomboon, Special-Chokkasikorn, Selected-Chokkasikorn, D.A.2-1A, Two Colors, Local-Nakhon Si Thammarat and Local-Songkhla were planted in the rainy season during November, 1989-January, 1990 at Department of Plant Science, Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus, Songkhla, to study the growth performances, yield and yield quality. The results indicated that yard long bean varieties D.A.2-1A, Selected-PSU, Special-Chokkasikorn and Two Colors gave high average yield of 1,425-1,169kg/rai. D.A.2-1A variety adapted well to Songkhla climate but gave the shortest pod. An interesting variety is Selected-PSU which had the longest pod of 64.13 cm and good marketable pod characteristics, color and size with high yield of 1,349 kg/rai.

Key words : Yard long bean, yield trial, rainy season, Songkhla

Department of Plant Science, Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus, Songkhla 90112

† เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ "การวิจัยเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวในภาคใต้" ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

¹ Ph.D. (Agronomy-Seed Technology) รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รับลงพิมพ์, พฤศจิกายน 2535

บทคัดย่อ

ขวัญจิตร สันติประชา และวัลลภ สันติประชา

การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝน ในจังหวัดสงขลา

ว. สงขานครินทร์ 2535, 14(4): 373-378

ได้ทดลองปลูกถั่วฝักยาว 10 พันธุ์ คือ พันธุ์คัด-ม.อ., พันธุ์คัด-เจียไต๋, R.W.24, พิเศษ-เกษตรสมบูรณ์, พิเศษ-โชคสิกร, พันธุ์คัด-โชคสิกร, ก2-1A, สองสี, พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช และพื้นเมือง-สงขลา ในฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2532-เดือนมกราคม 2533 ที่ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาหาพันธุ์ถั่วฝักยาวที่มีการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี ผลการทดลองพบว่า ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก2-1A, พันธุ์คัด-ม.อ., พิเศษ-โชคสิกร และสองสี ให้ผลผลิตสูงในช่วง 1.425-1.169 กก./ไร่ โดยพันธุ์ ก2-1A ให้ผลผลิตสูงสุดและปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศของจังหวัดสงขลาได้ดี แต่ฝักมีขนาดสั้นที่สุด พันธุ์ที่น่าสนใจคือ พันธุ์คัด-ม.อ. มีฝักยาวที่สุด 64.13 ซม. มีลักษณะฝัก สีและขนาด ตรงตามความต้องการของตลาด และให้ผลผลิตสูง 1.849 กก./ไร่

ถั่วฝักยาว [*Vigna sesquipedalis* (L.) Fruw.] เป็นพืชผักเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากที่ใช้บริโภคสดเป็นเครื่องจิ้มและนำมาประกอบอาหารได้หลายชนิด ถั่วฝักยาวที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในประเทศ แต่ปัจจุบันมีการส่งออกมากขึ้นทั้งในรูปแบบถั่วฝักยาวสดและแช่แข็ง ซึ่งจัดเป็นพืชผักที่มีศักยภาพในการส่งออกสูงมากพืชหนึ่ง ถั่วฝักยาวเป็นพืชผักที่เกษตรกรนิยมปลูกมาก เนื่องจากปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว มีอายุสั้น ปลูกได้ตลอดปีและทุกภูมิภาคของประเทศ ในปีการเพาะปลูก 2533/2534 มีพื้นที่เก็บเกี่ยวทั่วประเทศรวม 111,423 ไร่ และในภาคใต้มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 14,656 ไร่ โดยมีพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช, ชุมพร, สงขลา, ตรัง และสุราษฎร์ธานี 2,661, 2,065, 1,566, 1,282 และ 1,239 ไร่ ตามลำดับ⁽¹⁾ ส่วนมากปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพาราปลูกใหม่ในขณะที่ยางพารามีขนาดเล็กอยู่

ฝักถั่วฝักยาวมีอัตราการหายใจสูงมาก จึงเสื่อมสภาพค่อนข้างรวดเร็วหลังการเก็บเกี่ยว ทำให้ไม่สามารถขนส่งไปขายยังตลาดที่ห่างไกลจากแหล่งผลิตได้มากนัก ประกอบกับนิสัยการบริโภคของคนในท้องถิ่นภาคใต้ที่นิยมฝักยาว ๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดลักษณะและคุณภาพของพันธุ์ถั่วฝักยาวจากเหตุนี้ทำให้ความต้องการพันธุ์ถั่วฝักยาวที่แตกต่างกันไป ประกอบกับมีเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวพันธุ์การค้าหลายพันธุ์ บ่อนผู้ตลาดภาคใต้ตอนล่าง แต่ยังไม่มีการทดสอบพันธุ์

เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะการเพาะปลูกในฤดูฝนในภาคใต้ที่มีฝนตกค่อนข้างมาก

วัตถุประสงค์ของการทดสอบพันธุ์ในครั้งนี้ เพื่อหาพันธุ์ถั่วฝักยาวที่สามารถเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดภาคใต้ตอนล่าง

อุปกรณ์และวิธีการ

พันธุ์ถั่วฝักยาวที่ใช้ประกอบด้วย ก2-1A เป็นพันธุ์ส่งเสริมของกรมส่งเสริมการเกษตร พันธุ์พื้นเมือง 2 พันธุ์ คือ พื้นเมือง-สงขลา และพื้นเมือง-นครศรีธรรมราช พันธุ์คัด-ม.อ. พันธุ์การค้าในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 6 พันธุ์ คือ พันธุ์คัด-เจียไต๋, R.W.24, พิเศษ-เกษตรสมบูรณ์, พิเศษ-โชคสิกร, พันธุ์คัด-โชคสิกร และสองสี วางแผนการทดลองแบบ randomized complete block (RCB) 4 ซ้ำ ปลูกระบบแถวคู่ในแปลงขนาด 5x1 เมตร ระยะปลูก 70x50 เซนติเมตร

ปลูกเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532 ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝนของภาคใต้ ก่อนปลูกใส่ปุ๋ยในอัตรา 100 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยเทศบาล (ก.ท.ม.) อัตรา 500 กิโลกรัมต่อไร่ และรองกันหลุมปลูกด้วยปุ๋ยราดาน 2 กรัมต่อหลุม หยอดเมล็ดพันธุ์ 4-5 เมล็ดต่อหลุม เมล็ดพันธุ์เริ่มงอกหลังปลูก 4 วัน ปลูกซ่อมเมื่อ 7 และ 13 วันหลังปลูก ถอนแยกถั่วฝักยาวให้เหลือ 2 ต้นต่อหลุมและปักค้ำ หลังปลูก 22 และ 23 วัน ตามลำดับ

การดูแลรักษาโดยใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 40 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง หลังปลูก 21 วัน และ 45 วัน นอกจากนี้ได้พ่นโคน 1 ครั้งก่อนการใส่ปุ๋ยครั้งแรก และกำจัดวัชพืช 2 ครั้ง พร้อมการพ่นโคน และเมื่อถั่วฝักยาวเริ่มเลื้อยขึ้นค้าง ฉีดพ่นฟอสเพื่อป้องกันกำจัดแมลง 2 ครั้ง ที่อายุหลังปลูก 27 และ 38 วัน

บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโต สีดอก ความยาว และน้ำหนักต่อฝัก จำนวนต้นที่รอดตายและต้นที่เก็บเกี่ยว อายุเก็บเกี่ยว 50 เปอร์เซ็นต์ ผลผลิต และการระบาดของโรคและแมลง

การทดลองทำที่แปลงทดลองภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532-15 มกราคม 2533

ผลและวิจารณ์

ในการปลูกทดลองถั่วฝักยาว 10 พันธุ์ในฤดูฝน ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ปรากฏว่าหลังการปลูกมีฝนตกหนักเป็นระยะ ทำให้ต้องปลูกซ่อม 2 ครั้ง โดยเฉพาะพันธุ์พิเศษ-เกษตรสมบูรณ์ต้องปลูกซ่อมถึง 4 ครั้ง เนื่อง

จากดินที่ปลูกมีความชื้นสูง เมล็ดพันธุ์ได้รับน้ำมากเกินไปสำหรับกระบวนการงอก ประกอบกับถั่วฝักยาวบางพันธุ์ เมล็ดพันธุ์มีคุณภาพต่ำ ทำให้เมล็ดพันธุ์บางส่วนเน่าก่อนงอกเป็นต้นกล้า ดังนั้น การปลูกถั่วฝักยาวในฤดูฝนจึงสิ้นเปลืองเมล็ดพันธุ์มากกว่าการปลูกฤดูอื่น เช่นเดียวกับรายงานของ Knott และ Deanon⁽⁶⁾

เนื่องจากในช่วงฤดูฝนมีเมฆมาก แสงแดดน้อย จึงทำให้ถั่วฝักยาวเจริญเติบโตค่อนข้างช้าในระยะแรก ถั่วฝักยาวเริ่มเลื้อยพันค้างหลังปลูก 27 วัน หลังจากระยะนี้ อากาศมีสภาพดีขึ้น มีฝนตกน้อยลง มีแสงแดดมากขึ้นทำให้การเจริญเติบโตดีขึ้น ถั่วฝักยาวที่ปลูกทุกพันธุ์เจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมของจังหวัดสงขลา โดยมีจำนวนต้นรอดตายสูงกว่า 87 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 1) ถั่วฝักยาวเริ่มออกดอกหลังปลูก 38 วัน เร็วกว่าการปลูกในฤดูฝนที่ปลูกปลายเดือนตุลาคม 2524 ซึ่งถั่วฝักยาวเริ่มออกดอกหลังปลูกประมาณ 40-49 วัน⁽²⁾ การออกดอกเร็วกว่า ทำให้สามารถเก็บผลผลิตได้เร็วกว่าโดยพันธุ์คัด-ม.อ. เก็บฝักสดได้หลังดอกบาน 12 วัน และประมาณ 2 สัปดาห์ในพันธุ์อื่น ๆ⁽⁵⁾ การเก็บผลผลิตได้เร็วกว่าเป็นผลดีในด้านราคา เพราะช่วงเดือนธันวาคมถั่วฝักยาวมีราคาสูงมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่มีผลผลิตเข้าสู่ตลาดน้อย ถั่วฝักยาวที่ปลูกเกือบทุก

ตารางที่ 1 สีดอก จำนวนต้นรอดตาย ต้นที่เป็นโรคเหี่ยว ต้นที่เป็นโรคใบด่าง และต้นที่เก็บเกี่ยว และอายุเก็บเกี่ยว 50% ของถั่วฝักยาว 10 พันธุ์ ที่ปลูกในฤดูฝน ในจังหวัดสงขลา

พันธุ์	สีดอก	ต้นรอดตาย (%)	โรคเหี่ยว (%)	โรคใบด่าง (%)	ต้นที่เก็บเกี่ยว (%)	อายุเก็บเกี่ยว 50% (วัน)
พันธุ์คัด-ม.อ.	ขาว	91.25	11.25	15.63	90.00	59
พันธุ์คัด-เจียไต๋	ม่วงเข้ม	92.50	7.50	20.63	85.63	58
R.W.24	ม่วงอ่อน	95.00	11.25	16.25	81.25	58
พิเศษ-เกษตรสมบูรณ์	ม่วงอ่อน	88.75	7.50	8.13	83.13	60
พิเศษ-โชคกลีกร	ม่วงอ่อน	91.25	5.00	18.75	87.50	59
พันธุ์คัด-โชคกลีกร	ม่วงเข้ม	87.50	4.38	25.00	87.50	58
ก2-1A	ม่วงเข้ม	90.00	3.75	30.63	91.88	56
สองสี	ม่วงอ่อน	92.50	6.88	5.63	88.13	58
พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช	ม่วงเข้ม	92.50	12.50	20.63	87.50	56
พื้นเมือง-สงขลา	ม่วงอ่อน	87.50	11.88	35.00	81.25	58

พันธุ์มีดอกสีม่วงอ่อนและสีม่วงเข้ม ยกเว้นพันธุ์คัตม.อ. ที่มีดอกสีขาว (ตารางที่ 1)

ถั่วฝักยาวทั้ง 10 พันธุ์ เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตฝักสด ได้หลังปลูก 50 วัน (ตารางที่ 2) โดยแยกเป็นผลผลิตคือฝักที่ส่งตลาดได้ ซึ่งต้องมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ทั้งสี ความยาวและขนาดฝัก และปราศจากรอยตำหนิจากสภาพแวดล้อม โรคและแมลง ถั่วฝักยาวพันธุ์ ก2-1A ให้ผลผลิตฝักสดสูงสุดคือ 1,425 กก./ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างทางสถิติกับพันธุ์คัต-ม.อ., พิเศษ-โชคกสิกร และสองสี ที่ให้ผลผลิต 1,349, 1,186 และ 1,169 กก./ไร่ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของประเทศ (1,083 กก./ไร่)⁽¹⁾ ส่วนพันธุ์พื้นเมือง-สงขลา, พันธุ์คัต-เจียใต้ และพันธุ์คัต-โชคกสิกร ให้ผลผลิตต่ำในช่วง 955-977 กก./ไร่

ถั่วฝักยาวที่ปลูกเริ่มเก็บผลผลิตตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม 2532 จนถึงเดือนมกราคม 2533 ประมาณ 20 ครั้ง โดยเก็บวันเว้นวันเช่นเดียวกับการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา เนื่องจากถั่วฝักยาวให้ผลผลิตมากหนึ่งวันและน้อยหนึ่งวัน และเก็บฝักที่ไม่ได้คุณภาพ ฝักแก่ และ

ฝักเสียทุกวันถั่วฝักยาวที่เก็บเกี่ยวครั้งแรกได้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ โดยพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช และ ก2-1A ให้ผลผลิตสูงสุดและสูง ตามลำดับ ส่วนการเก็บเกี่ยวครั้งที่ 2-6 พันธุ์ ก2-1A และพันธุ์คัต-ม.อ. ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์อื่น ๆ

ถั่วฝักยาวทุกพันธุ์มีฝักสีเขียว-เขียวอ่อน ยกเว้นพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช มีฝักสีเขียวเข้มกว่าพันธุ์อื่น พันธุ์คัต-โชคกสิกร, พันธุ์คัต-เจียใต้ และพื้นเมือง-สงขลา มีฝักสีเขียว และมีฝักสีเขียวเข้มปนมาซึ่งต้องคัดเป็นผลผลิตเสีย ทำให้ถั่วฝักยาวทั้ง 3 พันธุ์มีผลผลิตเสียสูงโดยเฉลี่ย 514-633 กก./ไร่ (ตารางที่ 2) ตลาดหาดใหญ่เป็นตลาดรองรับถั่วฝักยาวจากแหล่งผลิตในจังหวัดสงขลา ซึ่งต้องการถั่วฝักยาวที่มีฝักยาวมาก ถั่วฝักยาวพันธุ์คัต-ม.อ. มีฝักยาวที่สุด 64.13 ซม. ซึ่งแตกต่างทางสถิติกับถั่วฝักยาวทั้ง 9 พันธุ์ รองลงมาคือพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช, สองสี, R.W.24 และพิเศษ-โชคกสิกร มีฝักยาวไม่แตกต่างกันทางสถิติในช่วง 57.12-55.44 ซม. พันธุ์ ก2-1A มีฝักสั้นที่สุด 51.08 ซม.

ตารางที่ 2 ความยาวฝัก น้ำหนักฝัก ผลผลิตเสีย และผลผลิตดี ของถั่วฝักยาว 10 พันธุ์ที่ปลูกในฤดูฝน ในจังหวัดสงขลา

พันธุ์	ความยาวฝัก (ซม./ฝัก)	น้ำหนัก (กรัม/ฝัก)	ผลผลิตเสีย (กก./ไร่)	ผลผลิตดี (กก./ไร่)
พันธุ์คัต-ม.อ.	64.13A	21.50A	283CD	1349AB
พันธุ์คัต-เจียใต้	54.67BC	16.75BC	514B	975C
R.W.24	55.92B	18.75AB	252CD	1126BC
พิเศษ-เกษตรสมบูรณ์	53.48BC	18.63B	218D	931C
พิเศษ-โชคกสิกร	55.44B	19.00AB	238D	1186ABC
พันธุ์คัต-โชคกสิกร	54.83BC	17.00BC	633A	977C
ก2-1A	51.08C	17.63BC	365C	1425A
สองสี	56.11B	19.25AB	268CD	1169ABC
พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช	57.12B	21.50A	231D	1075BC
พื้นเมือง-สงขลา	53.16BC	15.50C	514B	955C
C.V. (%)	5.14	9.40	21.21	15.43

ในแต่ละคอลัมน์ ค่าเฉลี่ยที่มีอักษรต่างกัน แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเป็นไปได้ 5% เมื่อวัดด้วย Duncan's multiple range test

ส่วนน้ำหนักฝักมีลักษณะเช่นเดียวกับความยาวฝักคือ พันธุ์คัด-ม.อ. และพื้นเมือง-นครศรีธรรมราช มีน้ำหนักต่อฝักสูงสุดคือ 21.50 กรัม แต่ไม่แตกต่างทางสถิติกับพันธุ์สองสี, พิเศษ-โชคสิกร และ R.W.24 ที่มีน้ำหนักต่อฝัก 19.25, 19.00 และ 18.75 กรัม ตามลำดับ

ถั่วฝักยาวพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช เป็นถั่วฝักยาวพันธุ์เนื้อคือฝักมีเนื้อมาก ทำให้เป็นปัญหาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตคือ ถ้าเก็บในลักษณะเดียวกับถั่วฝักยาวพันธุ์อื่นฝักจะมีขนาดเล็กและผิวของฝักที่ย่นดูชันน้ำได้มาก ทำให้มีลักษณะเหมือนถุ๊กน้ำร้อนลวก ไม่สามารถขายได้ ถ้าเก็บในลักษณะใหญ่กว่านั้น จะดูคล้ายเป็นถั่วฝักพองซึ่งตลาดไม่รับซื้อเช่นกัน ในการทดลองได้เก็บในลักษณะพองด้วย จึงทำให้มีความยาวฝักและน้ำหนักมากเมื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์อื่น ๆ

ปัญหาเรื่องโรคและแมลง

โรค

จากการตรวจนับต้นถั่วฝักยาวหลังปลูก 59 วัน ซึ่งเก็บผลผลิตแล้ว 9 วัน พบว่ามีจำนวนต้นที่เก็บเกี่ยวได้เฉลี่ยในช่วง 81.25-91.88 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 1) ต้นถั่วฝักยาวตายเพิ่มขึ้นหลังเลื่อยขึ้นค้ำแล้ว เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความชื้นสูงมาก ทั้งความชื้นในดินและในบรรยากาศ เพราะเป็นช่วงฤดูฝน จึงเป็นสาเหตุให้ถั่วฝักยาวเกิดโรคเหี่ยว (wilt) โดยมีจำนวนต้นเป็นโรคเหี่ยวโดยเฉลี่ย 3.75-12.50 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราชเป็นโรคเหี่ยวสูงสุด 12.50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือพันธุ์พื้นเมือง-สงขลา, R.W.24 และพันธุ์คัด-ม.อ. เป็นโรค 11.88, 11.88 และ 11.25 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ ก2-1A เป็นโรคน้อยที่สุด 3.75 เปอร์เซ็นต์

ถั่วฝักยาวทุกพันธุ์เป็นโรคใบด่างโดยเฉลี่ย 5.63-35.00 เปอร์เซ็นต์ โดยเริ่มเป็นโรคเมื่อในระยะถั่วเลื่อยขึ้นค้ำ และเป็นมากเมื่อถั่วฝักยาวให้ผลผลิตแล้ว จึงกระทบต่อผลผลิตไม่เด่นชัดนัก นอกจากนี้ยังพบโรคฝักเน่าที่เกิดจากเชื้อ *Pythium* ที่เป็นกับฝักในระดับต่ำหรือติดจากแขนงข้าง โดยเฉพาะฝักที่ทอดอยู่บนพื้นดินหรือปลายฝักสัมผัสกับผิวดิน ซึ่งเป็นปัญหาในการปลูกถั่วฝักยาวในช่วงที่มีความชื้นสูง^(2,3,4) ซึ่งทำให้มีผลผลิตเสียหายมากขึ้น ส่วนโรคราสนิม (rust) และ

ราแป้ง (powdery mildew) พบเมื่อถั่วฝักยาวให้ผลผลิตแล้วในทุกพันธุ์ โรคราสนิมมักเป็นกับใบล่าง ๆ ก่อน ราแป้งเป็นกับใบส่วนใหญ่ที่อยู่ระดับกลาง-ต่ำ ทั้งสองโรคนี้อาจทำให้ผลผลิตต่ำลงเพราะถั่วฝักยาวมีพื้นที่ใบสำหรับสังเคราะห์แสงน้อยลง

แมลง

แมลงที่พบเป็นปัญหาสำคัญในการปลูกถั่วฝักยาวในภาคใต้คือ เพลี้ยอ่อนที่ดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนของยอดอ่อน ดอกอ่อน และฝักอ่อน ทำให้ต้นถั่วฝักยาวชะงักการเจริญเติบโต ดอกร่วงและฝักไม่สมบูรณ์ เพลี้ยอ่อนยังเป็นพาหะนำโรคใบด่างที่เกิดจากเชื้อไวรัสมาสู่ถั่วฝักยาวอีกด้วย จึงทำให้ถั่วฝักยาวเป็นโรคใบด่างเพิ่มขึ้นหลังจากเลื่อยขึ้นค้ำแล้ว นอกจากนี้พบหนอนเจาะฝัก ที่พบเสมอ ๆ และเป็นสาเหตุให้ต้องคัดผลผลิตที่ถูกหนอนเจาะทิ้งไป ผลผลิตมีคุณภาพต่ำไม่สามารถเก็บรักษาได้นาน และตลาดไม่ต้องการ

สรุปผลการทดลอง

จากการปลูกถั่วฝักยาว 10 พันธุ์ ในฤดูฝนของจังหวัดสงขลาพบว่าพันธุ์ ก2-1A, พันธุ์คัด-ม.อ., พิเศษ-โชคสิกร และสองสี ให้ผลผลิตสูงในช่วง 1,425-1,169 กก./ไร่ พันธุ์ ก2-1A มีการเจริญเติบโตดี เป็นโรคใบเหี่ยวต่ำที่สุด 3.75% แต่มีฝักขนาดเล็ก และฝักสั้นที่สุด 51 ซม. สั้นกว่าถั่วฝักยาวพันธุ์ ม.อ. 13 ซม. ถั่วฝักยาวพันธุ์คัด-ม.อ. เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิต 1,349 กก./ไร่ มีน้ำหนัก/ฝักสูงสุด มีฝักยาวที่สุด 64.13 ซม. และเป็นพันธุ์ที่เกษตรกรในจังหวัดสงขลานิยมปลูกเนื่องจากมีฝักที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด สำหรับถั่วฝักยาวพันธุ์พิเศษ-โชคสิกร และสองสี ให้ผลผลิตในเกณฑ์ดี

ถั่วฝักยาวพันธุ์ พื้นเมือง-สงขลา, พันธุ์คัด-เจียวใต้ และพันธุ์คัด-โชคสิกร ให้ผลผลิตต่ำสุดและมีปัญหาของพันธุ์ปนคือมีฝักที่มีสีเขียวเข้ม ฝักสั้นมากและมีเส้นใยมากคล้ายถั่วพุ่ม (cowpea) ซึ่งตลาดไม่ต้องการ และถั่วฝักยาวพันธุ์พื้นเมือง-นครศรีธรรมราช เป็นถั่วฝักยาวพันธุ์เนื้อที่มีผิวและลักษณะฝักคล้ายฝักพอง มีปัญหาในการเก็บผลผลิตและตลาดไม่ค่อยนิยม

เอกสารอ้างอิง

1. กรมส่งเสริมการเกษตร. 2534. สถิติการปลูกพืชผักทั่วประเทศ ปีเพาะปลูก 2530/31-2533/34. ฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลส่งเสริมการเกษตร กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร 84 หน้า.
2. ขวัญจิตร สันติประชา. 2530. การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝนของภาคใต้. ว.สงขลานครินทร์ 9:158-162.
3. ขวัญจิตร สันติประชา ชนิดรฐา ไชยแก้ว และนารีรัตน์ กิตติภาดากุล. 2534. การทดสอบพันธุ์ถั่วฝักยาวในฤดูฝนต้นในภาคใต้. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการพืชผักแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี. ระหว่างวันที่ 19-22 มีนาคม 2534 5 หน้า (โรเนียว)
4. ขวัญจิตร ศติปริยจันทร์ และสายัณห์ สดุดี. 2523. การศึกษาพันธุ์ถั่วฝักยาว. ใน การปรับปรุงการปลูกผักในภาคใต้. รายงานการวิจัย ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ หน้า 29-39.
5. Kang, L.C. 1979. Grow Your Own Vegetables. Time Book International. Singapore 211 p.
6. Knott, J.E. and Deanon, J.R. 1969. Vegetable Production in Southeast Asia. University of the Philippines, Laguna 366 p.